

MEMORANDWM CYDSYNIAD DEDDFWRIAETHOL BIL CYLLID LLYWODRAETH LEOL

Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol

1. “Yn unol â Rheol Sefydlog 29.6 cynigir bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn cytuno y dylai Senedd y DU ystyried darpariaethau'r Bil Cyllid Llywodraeth Leol i'r graddau y maent yn dod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol Cynulliad Cenedlaethol Cymru”.

Cefndir

2. Mae'r Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol ym mharagraff 1 uchod wedi'i gyflwyno gan Carl Sargeant AC, y Gweinidog Llywodraeth Leol a Chymunedau, o dan Reol Sefydlog 29.6 o Reolau Sefydlog (RhS) Cynulliad Cenedlaethol Cymru (y Cynulliad Cenedlaethol). Gosodir y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol hwn gerbron o dan RhS29.2(iii). Mae RhS29 yn rhagnodi bod rhaid cyflwyno Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol a rhaid gosod Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol gerbron y Cynulliad Cenedlaethol os bydd Bil gan Senedd y DU yn gwneud darpariaeth mewn cysylltiad â Chymru, neu os cyflwynir gwelliant iddo, at bwrpas sy'n dod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad Cenedlaethol.
3. Cyflwynwyd y Bil Cyllid Llywodraeth Leol (the Bill) i'r Senedd ar 19 Rhagfyr 2011. Gellir gweld y Bil yn:

<http://services.parliament.uk/bills/2012-13/localgovernmentfinance.html>

Crynodeb o'r Bil a'i amcanion polisi

4. Noddir y Bil gan yr Adran Cymunedau a Llywodraeth Leol. Nod Llywodraeth y DU yw y bydd y Bil yn lleihau'r diffyg drwy gyflenwi twf economaidd a datganoli'r rheolaeth ar gyllid.
5. Bydd y Bil yn cyflwyno cynllun cadw ardrethi, a fydd yn galluogi awdurdodau lleol yn Lloegr i ddal gafael ar gyfran o'r ardrethi busnes a gynhyrchir yn eu hardal. Bydd hyn yn rhoi i'r awdurdodau lleol gymhelliad ariannol cryf i hyrwyddo twf economaidd yn eu hardal.
6. Bydd y Bil hefyd yn darparu fframwaith ar gyfer lleoleiddio cymorth ar gyfer y dreth gyngor yn Lloegr; a bydd hynny, ochr yn ochr â mesurau treth gyngor eraill, yn rhoi mwy o ymreolaeth ariannol i'r cynghorau, a mwy o fuddiant yn nyfodol economaidd eu hardal leol, tra'n parhau i ddarparu cymorth ar gyfer y dreth gyngor i'r aelodau mwyaf hygilyf o'r cymdeithas.

Darpariaethau y mae'n ofynnol cael cydsyniad y Cynulliad Cenedlaethol ar eu cyfer ac amcanion polisi

7. Er pan gyflwynwyd y Bil yn Rhagfyr 2011, mae Llywodraeth y DU wedi cyflwyno nifer o ddarpariaethau pellach ar ffurf gwelliannau'r Llywodraeth.

8. Cyflwynwyd nifer o welliannau gan Lywodraeth y DU ar 17 Mai 2012, a hynny ar gais Llywodraeth Cymru. Roedd y gwelliannau hyn yn cynnig y dylid rhoi pwerau gweithredol i Weinidogion Cymru i wneud yn ofynnol bod awdurdodau penodedig yng Nghymru yn cyflwyno cynlluniau gostwng treth gyngor lleoledig yng Nghymru, ac i ragnodi paramedrau y dylai cynlluniau o'r fath weithredu oddi mewn iddynt.
9. Ym marn Llywodraeth Cymru, mae'r darpariaethau y cyfeirir atynt ym mharagraff 8 yn dod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad Cenedlaethol fel y'i pennir ym mhwc 12 (cyllid llywodraeth leol) o Ran 1 o Atodlen 7 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.
10. Mae'r gwelliannau a gyflwynwyd ar 17 Mai hefyd yn darparu pwerau gweithredol i Weinidogion Cymru i gyflwyno rheoliadau sy'n darparu ar gyfer pwerau i ymchwilio ac erlyn mewn achosion o dwyll a gwallau gordalu ynglŷn â threth gyngor.
11. Ym marn Llywodraeth Cymru, mae'r darpariaethau y cyfeirir atynt ym mharagraff 10 hefyd yn dod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad Cenedlaethol fel y'i pennir ym mhwc 12 (cyllid llywodraeth leol) o Ran 1 o Atodlen 7 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.
12. Mae gwelliannau technegol a gyflwynwyd ar 14 Mai, sy'n diweddarau croesgyfeirio anghyfoes yn adran 141 o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988, yn cywiro amryfusedd blaenorol yn Neddf Cyllid Llywodraeth Leol 2003.
13. Ym marn Llywodraeth Cymru, mae'r darpariaethau y cyfeirir atynt ym mharagraff 12 hefyd yn dod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad Cenedlaethol fel y'i pennir ym mhwc 12 (cyllid llywodraeth leol) o Ran 1 o Atodlen 7 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.
14. Mae cymalau 7 a 12 o'r Bil, sy'n diwygio Atodlen 9 i Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988 ac Atodlen 2 i Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992, yn galluogi Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, i wneud yn ofynnol bod awdurdodau'n cyhoeddi gwybodaeth ragnodedig ynglŷn â'r dreth gyngor ac ardrethi annomestig mewn ffordd ragnodedig.
15. Ym marn Llywodraeth Cymru, mae'r darpariaethau y cyfeirir atynt ym mharagraff 14 yn dod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad Cenedlaethol fel y'i pennir ym mhwc 12 (llywodraeth leol) o Ran 1 o Atodlen 7 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.
16. Gellir gweld y gwelliannau a gyflwynwyd ar wefan y Senedd yn:
<http://services.parliament.uk/bills/2012-13/localgovernmentfinance.html>
17. Bydd y gwelliannau i gymalau gwreiddiol y Bil, a'r cymalau newydd:

a) Yn galluogi cyflwyno cynllun i ddarparu cymorth ar gyfer y Dreth Gyngor yng Nghymru

Bydd y pwerau gweithredol a ddarperir i Weinidogion Cymru yn y Bil yn eu galluogi i wneud rheoliadau a fydd yn gwneud yn ofynnol bod awdurdod penodedig yng Nghymru yn gwneud cynllun gostwng treth gyngor. Yn unol â'r pŵer hwn i wneud rheoliadau, bydd modd i Weinidogion osod gofynion ynglŷn â'r materion sydd i'w cynnwys mewn cynlluniau o'r fath.

Mae'r materion y caiff Gweinidogion Cymru ragnodi ar eu cyfer yn lled debyg i'r materion y bydd yn ofynnol i awdurdodau bilio yn Lloegr eu cynnwys yn eu cynlluniau o dan ddarpariaethau'r Bil.

Caiff y rheoliadau y caniateir i Weinidogion Cymru eu gwneud:

- Gwneud yn ofynnol bod person neu gorff a bennir yn y rheoliadau ('awdurdodau penodedig') yn cyflwyno cynllun gostwng treth gyngor sy'n pennu'r gostyngiadau a fydd yn gymwys yn y symiau taladwy o'r dreth gyngor, yn ogystal â'r anheddau a'r personau y bydd y cynllun yn gymwys iddynt;
- Gosod gofynion ar y person neu gorff sy'n gwneud y cynllun, o ran materion penodol y bydd rhaid eu cynnwys yn y cynllun; a
- Gwneud darpariaethau eraill mewn perthynas â chynlluniau gostwng treth gyngor.

Mae'r darpariaethau manwl, y ceir eu cynnwys yn y rheoliadau y caniateir eu cyflwyno, yn cynnwys y canlynol:

- Cymhwyso'r cynlluniau:
 - rhaid i'r rheoliadau ragnodi pa anheddau y bydd y cynllun yn gymwys iddynt; a
 - rhagnodi erbyn pa ddyddiad y bydd rhaid gwneud cynllun, a'r flwyddyn ariannol gyntaf y bydd rhaid i'r cynllun fod mewn grym.
- Personau sydd â hawl i ostyngiadau:
 - caiff y rheoliadau ragnodi pa ddsbarthiadau o bersonau fydd â hawl i ostyngiad o dan y cynllun, a/neu ganiatáu i'r awdurdodau penodedig benderfynu pa ddsbarthiadau o bersonau fydd â hawl i ostyngiad o dan y cynllun.
- Gostyngiadau:
 - caiff y rheoliadau ragnodi gostyngiadau, gan gynnwys uchafsymiau ac isafsymiau'r gostyngiadau y bydd hawl gan bersonau ym mhob dosbarth i'w cael; ac
 - o dan y rheoliadau, ceir naill ai ganiatáu i'r awdurdodau penodedig benderfynu gostyngiadau o'r fath, neu ddarparu na chaiff yr awdurdodau penodedig wneud hynny.
- Materion eraill: Caiff y rheoliadau:
 - ragnodi ynglŷn â'r weithdrefn sydd i'w dilyn gan berson sy'n gwneud cais am ostyngiad;
 - rhagnodi ynglŷn â'r weithdrefn sydd i'w dilyn gan berson sy'n apelio yn erbyn penderfyniadau sy'n effeithio ar ei hawl i ostyngiad o dan gynllun;

- rhagnodi ynglŷn â'r weithdrefn y mae'n rhaid i awdurdod penodedig ei dilyn wrth wneud cynllun;
 - naill ai gwneud yn ofynnol bod swyddogaethau a roddir gan yr rheoliadau yn cael eu harfer ar y cyd gan awdurdodau penodedig, neu ganiatáu iddynt eu harfer ar y cyd;
 - darparu ar gyfer cynllun rhagosodedig, a fydd yn dod i rym os na fydd awdurdod penodedig yn gwneud cynllun yn unol â'r rheoliadau;
 - gosod gofynion ar awdurdodau penodedig ynglŷn ag adolygu, diwygio neu amnewid cynlluniau;
 - darparu ar gyfer codi tâl rhesymol am gyflenwi copïau o ddogfennau sy'n ymwneud â chynlluniau;
 - gwneud yn ofynnol bod yr awdurdodau penodedig yn darparu gwybodaeth am gynlluniau i Weinidogion Cymru.
- Darpariaeth drosiannol:
 - Caiff y rheoliadau gynnwys darpariaethau trosiannol ynglŷn â chychwyn y cynlluniau, gan gynnwys trin person sydd, neu a oedd, yn cael budd-dal treth gyngor fel pe bai wedi gwneud cais am ostyngiad o dan y cynllun.
 - Canllawiau:
 - Caiff y rheoliadau ddarparu pŵer i Weinidogion Cymru i ddyroddi canllawiau ynglŷn â gweithredu'r cynlluniau yng Nghymru.

b) Pŵer i ymchwilio ac i erlyn mewn achosion o dwyll

Bydd y pwerau gweithredol hyn yn galluogi Gweinidogion Cymru i wneud rheoliadau a fydd yn cyflwyno pwerau i ymchwilio ac erlyn mewn achosion o dwyll a gwallau gordalu, sef pwerau cyffelyb i'r rhai y gellir eu defnyddio ar hyn o bryd mewn achosion o dwyll ynglŷn â budd-dal treth gyngor.

Câi rheoliadau a wneid gan ddefnyddio'r pwerau hyn:

- wneud yn ofynnol darparu gwybodaeth;
- creu troseddau y byddai person yn eu cyflawni mewn amgylchiadau penodedig, gan gynnwys:
 - drwy wrthod neu fethu â darparu unrhyw wybodaeth neu ddogfen, pe gofynnid iddo wneud hynny mewn cysylltiad ag atebolrwydd person i dalu treth gyngor;
 - drwy wneud datganiad neu sylw ffug mewn cysylltiad ag atebolrwydd person i dalu treth gyngor;
 - drwy ddarparu, neu beri neu ganiatáu darparu, mewn cysylltiad ag atebolrwydd o'r fath, dogfen neu wybodaeth ffug;
 - drwy beidio â hysbysu, neu beri neu ganiatáu i berson beidio â hysbysu, ynghylch mater sy'n berthnasol i atebolrwydd o'r fath.
- gwneud darpariaeth ar gyfer gosod cosb, gan awdurdod bilio, ar berson mewn amgylchiadau rhagnodedig.

c) Gwelliannau technegol i Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988

Mae'r rhain yn diwygio cyfeiriadau yn adran 141 o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988, gan gywiro amryfusedd a ddigwyddodd pan wnaed newidiadau blaenorol yn y Ddeddf honno, gan Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 2003.

Roedd Deddf 2003 yn cyflwyno diwygiadau i Ddeddf 1998, a oedd yn caniatáu i'r setliadau heddlu a setliadau awdurdodau unedol gael eu paratoi ar wahân yng Nghymru. Dylid bod wedi gwneud diwygiadau canlyniadol yr un pryd i ddarpariaethau a oedd, drwy reoliadau, yn rhoi pŵer i'r awdurdodau lleol wrthgyfrif taliadau o'r derbyniadau ardrethi annomestig (AA) ac ad-daliadau o'r Grant Cynnal Refeniw (GCR) yn erbyn y taliadau iddynt hwy o GCR ac AA a ailddosberthir.

Mae'r gwelliannau hyn yn cywiro'r amryfusedd hwnnw, a byddant yn sicrhau y caiff Gweinidogion Cymru barhau i wneud rheoliadau a fydd yn caniatáu gwneud taliadau setliad refeniw i'r awdurdodau lleol yn y ffordd fwyaf effeithlon a synhwyrol.

d) Cyhoeddi gwybodaeth ragnodedig ynglŷn â'r dreth gyngor ac AA gan awdurdodau lleol

Mae cymalau 7 a 12 o'r Bil yn diwygio Atodlen 9 i Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988 ac Atodlen 2 i Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992, yn eu trefn. Mae'r diwygiadau hyn yn caniatáu gwneud rheoliadau a fydd yn gwneud yn ofynnol bod awdurdodau lleol yn cyhoeddi gwybodaeth ragnodedig, ynglŷn ag AA a'r dreth gyngor, mewn ffordd ragnodedig, er enghraifft ar wefannau'r awdurdodau.

Manteision defnyddio'r Bil hwn

18. Ym marn Llywodraeth Cymru, mae'n briodol ymdrin â'r darpariaethau hyn yn y Bil hwn gan Senedd y DU, gan ei fod yn cynrychioli'r cyfrwng deddfwriaethol mwyaf priodol a chymesur i alluogi cymhwyso'r darpariaethau hyn i Gymru mor fuan ag y bo modd. Bydd y darpariaethau hyn caniatáu i Weinidogion Cymru gyflwyno deddfwriaeth briodol yn unol â blaenoriaethau ac ystyriaethau Cymru, cyn diddymu'r Budd-dal Treth Gyngor ym Mawrth 2013.

Goblygiadau ariannol

19. Bydd goblygiadau ariannol unrhyw ymgynghoriad, deddfwriaeth neu ganllawiau dilynol, a fydd yn codi o unrhyw benderfyniad yn y dyfodol i arfer y pwerau i wneud rheoliadau o dan y darpariaethau perthnasol, yn destun ystyriaeth lawn o'u fforddiadwyedd yn ogystal ag Arfarniad Effaith Rheoliadol, a fyddai'n cynnwys dadansoddiad o'r gost a'r budd.

Carl Sargeant

**Gweinidog Llywodraeth Leol a Chymunedau Cymru
Mai 2012**